REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisorî nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiune în Brașov și la următórele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena: la M. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner., Heinrich Schalek. A. Oppelik Nachf., Anton Oppelik. In Budapesta la A. V. Goldberger. Ekstein Bernat. Iuliu Leopold (VII Erzsébet-körut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o serie garmond pe o colónă 10 banî pentru o publicare. Publicărî mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o seriă 20 banî

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXVII.

„GAZETA" iese în fie-care ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șése lunî 12 cor., pe trei lunî 6 cor.
N-rii de Dumineca 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 francî, pe șése lunî 20 fr., pe trei lunî 10 fr.
N-rii de Dumineca 8 fr. pe an.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la d-nii colectorî.
Abonamentul pentru Brasov
Administrațiunea, Piața mare, Têrgul Inului Nr. 30. etagiu I.: Pe un an 20 cor., pe șése lunî 10 cor., pe trei lunî 5 cor. Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe șése lunî 12 cor., pe trei lunî 6 cor. — Un esemplar 10 banî. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 182. Brașov, Joi 19 August (1 Septemvrie). 1904.

Noua ordonanță a lui Pitreich.

Ḑiceam într'una din revistele nóstre mai recente, că ministrul-președinte Dr. Koerber și șeful statului major general br. Beck — carî trec înaintea șoviniștilor ungurî de capiî veḑuțî ai „Camarillei" nevĕḑute — n'au putut împiedeca pe ministrul comun de rĕsboiŭ Pitreich, sĕ rĕstórne, cât pentru Ungaria, principiul fundamental al limbei de regiment, care a fost până acum egala îndreptățire a limbei tuturor naționalităților, întroducênd în partea acésta a armatei pe căi pieḑișe principiul de supremație a limbei maghiare ca limbă de regiment.

Acésta a fost ordonanța reservată de la 19 Noemvrie 1903 a lui Pitreich. Aḑî ministrul de rĕsboiŭ merge c'un pas mai departe pe drumul, pe care a apucat, nu de bună voie, ci de nevoie, printr'o nouă ordonanță, care face cele mai marî concesiunî posibile limbei maghiare în corespondența autorităților militare cu autoritățile civile în Ungaria.

Ḑiarele maghiare vorbesc de acéstă nouă ordonanță a lui Pitreich ca de un eveniment ce semnaléză o întorsătură în istoria ungară. De aicî încolo se va deosebi partea de pe teritoriul ungar a armatei comune de partea ei austriacă. Ele vĕd în disposiția ministrului aurora armatei maghiare, un pas decisiv spre deplina paritate, ér foile cele mai încolțate oposiționale ḑic, că tóte aceste trebuiau sĕ se petrécă încă dela 1867.

Va fi de interes, credem, a cunósce și opiniunea unui ḑiar de frunte vienes, care nu e în prepus de a fi contrar Maghiarilor.

Étă ce scrie „Neue fr. Presse" despre noua ordonanță a ministrului de rĕsboiu comun, ce o publicăm mai jos:

Baronul Beck, șeful statului major general, în toastul ce l'a ținut la banchetul generalilor și ofițerilor din statul major, aranjat în ḑiua aniversării natale a împĕratului, la 18 August, esprimându-șî urările de bine la adresa Majestății Sale, a făcut amintire și de crisa ce a străbătut'o armata anul trecut în urma postulatelor naționale și din resortul dreptului de stat ridicate în Ungaria. Impĕratul a avut un an greu, — spunea baronul Beck — ér armata a trecut prin o crisă tot așa de grea. Insĕ — a adaogat el — „cu mândrie și mulțumire putem reprivi asupra acelui timp de grea încercare, căcî, slavă Domnului! unitatea, în care este puterea nóstră, a fost salvată".

Nicî în Ungaria, nicî în Austria nu a provocat mulțumire generală toastul lui Beck. In Ungaria se ridică vocî, precum nicî că se póte altfel, îndată ce aud cuvêntul „unitate" în armată, ér în Austria este destul de mare numĕrul acelora, carî sunt de părerea, că cuvintele baronului Beck sunt întemeiate în bună parte pe o ilusie. Și cum că părerea acestor din urmă nu este nemotivată, dovadă noul ordin al ministrului de rĕsboiŭ.

Nu mai este vorba acum de ceea-ce se enunțase în ordinul reservat de la 19 Noemvrie 1903, în care limbei maghiare i-se dădea un loc alăturea de celelalte limbî de regimente, Ordinul cel mai nou dispune, că tóte autoritățile militare sunt obligate a primi adresele redactate în limba maghiară, ér în resolvirea acestor adrese se face deosebire între cele ce s'au scris unguresce și cele ce s'au scris în alte limbî. La cele dintâiŭ resolvirea trebue sĕ se facă în limba maghiară, pe când la adresele scrise în alte limbî, resolvirea trebue redactată în limba de serviciu a armatei. Ce vor ḑice la acéstă nouă mĕsură Cehii, Slovenii, Polonii etc. șî-o póte cugeta fie-cine.

Este de prevĕḑut, că d-l Pitreich îșî va pierde tótă popularitatea ce șî-o câștigase la aceste naționalitățî prin amintitul ordin din Noemvrie.

Caracteristică este mai ales distincțiunea, ce se face între trupele ce se recruteză din Ungaria și între cele carî nu se recruteză din Ungaria, va sĕ ḑică cele ce se recruteză din Austria. Cele recrutate din Ungaria vor coresponda cu autoritățile și cu persónele private — afară de gagiștî și cadețî — în orî ce împrejurărî unguresce. Pentru cele carî nu sunt recrutate din Ungaria se face deosebirea, după cum sunt adecă dislocate în Ungaria, orî nu. Décă sunt dislocate în Ungaria, atuncî sunt supuse aceleeașî regule ca și trupele recrutate din Ungaria, cu o singură ușurare, anume că décă comandanții nu posed în deajuns limba maghiară, corespondența se póte face în amêndouĕ limbile, așa că comandantul póte ceti cel puțin în traducere ceea-ce iscălesce. Déca aceste trupe nu sunt staționate în Ungaria, atuncî trebue sĕ trimită resoluția la autoritatea însărcinată cu facerea traducerei.

Importantă principiară, are faptul, că *pentru prima óră se iau dispozițiî de serviciu separate pentru partea recrutată din Ungaria a armatei comune*, cu alte cuvinte se face distincție *între armata ungară și neungară.*

Cu ordinul din Novembrie era salvată cel puțin formal unitatea armatei. Cum se potrivesce însĕ acel „*slavă Domnului*" din toastul baronului Beck — după publicarea ordinului recent al ministrului de rĕsboiŭ?

Nu se póte tăgădui, deși noul ordin este de caracter mai mult biurocratic decât militar, că totușî în sistemul de centralisare care trebue sĕ fie paladiul unitățiî armatei — s'a făcut o spărtură.

Pasul prim este făcut și este de prevĕḑut, că acestui pas vor urma și alțiî.

Brașov, 18 (31) August.

O întrevedere la Gastein. „Kel. Ert." primesce din Bucurescî scirea, că *Bülow*, cancelarul imperiului german, va merge la 8 Septemvrie la Gastein, unde Regele Carol al României îl va primi în audiență. Tot pe acea ḑi va merge la Gastein și ministrul președinte D. *Sturza*, care actualmente se află în Carlsbad.

Goluchowschi despre cestiunea balcanică. Corespondentul vienes al ḑiarului „*Moskowskija Vjedomosti*" a avut un interview cu ministrul comun de esterne austro-ungar contele *Goluchowski* în cestiunea balcanică. Contele Goluchowski sĕ fi declarat cu ocasiunea acésta, că monarchia nóstră desfășură o viuă activitate în Macedonia și o aștéptă încă o muncă uriașă acolo. Marî greutățî i'î causéză lipsa de agențî civilî. Rapórtele turcescî sunt defectuóse și astfel recunóscerile trebue sĕ le facă agenții. Doi funcționarî însĕ nu sunt de ajuns, pentru acésta trebue decî ca numĕrul lor sĕ fie sporit. Continuând Goluchowski sĕ fi ḑis, că nu va fi ușor a determina pe Turcia, sĕ înmulțéscă contingentul de ofițerî și subofițerî în jandarmeria internațională. Turcia va crea greutățî și marile puteri vor fi silite a proceda în consecență. Austro-Ungaria va trimite 6 ofițerî, Rusia 5, Franța 3, Anglia 1 și Italia 3. A mai spus Goluchowski, că de-ocamdată o liniște aparentă domnesce în Macedonia. Căpeteniile comitetelor bulgare și sêrbescî au declarat, că orî-ce atac stă departe de ele și că ele nu sunt responsabile de jafurile ce se întîmplă. Scirile din urmă însĕ nu sunt de loc în consonanță cu aceste declarațiuni. Despre alianța statelor slave din Balcanî Goluchowski a ḑis: După informațiunile nóstre realisarea unei alianțe de felul acesta nu este o cestiune atât de ușóră. Ținta nóstră e, sĕ menținem pacea în Balcanî și nu ne gândim de loc la ocupațiunea Macedoniei cum s'a accentuat adesea în foile din strĕinătate. Ḑiarele din Viena și Budapesta trag la îndoiélă că ar fi avut loc un interview cu Goluchowski.

Maghiarisarea corespondenței oficiale în armata comună.

Erî la ultime scirî am anunțat noul ordin al ministrului de rĕsboiŭ, prin care se introduce corespondența obligătóre în limba maghiară la trupele recrutate din Ungaria. Étă acum textul acelui ordin, ce s'a publicat în monitorul óstei:

Disposiția luată prin ordinul 2501—1893 referitóre la limba maghiară în corespondența comandanților, autorităților, trupelor și institutelor armatei c. și r. cu autoritățile și partidele civile din Ungaria, scoțêndu-se din vigóre punctul al șeptelea, se înlocuesce cu următorul ordin:

1) *Tóte comandele, autoritățile, trupele și institutele armatei* (și marinei) *c. și r.* orî unde s'ar afla ele, *sunt obligate a primi adresele oficiale ce li-se trimit în limba maghiară precum și adresele particularilor*, afară de cele trimise de gagiștiî și loc-țiitoriî de ofițerî aparținĕtorî ca neactivî armatei (séu marinei de rĕsboiŭ). Aceste adrese *nu e permis a le refusa* pe motiv, că nu sunt scrise în limba germană.

2) Trupele, carî se întregesc esclusiv de pe teritoriul regatului ungar, orî unde ar fi staționate, mai departe comandele districtelor de întregire sunt obligate *în orî-ce împrejurărî a coresponda în limba maghiară* cu autoritățile civile ungare și cu particulariî indicațî la punctul 1.

3) Tóte comandele, autoritățile, trupele și institutele staționate în țĕrile corónei ungare (afară de Croația și Slavonia) din partea lor de asemenea vor coresponda unguresce cu tóte autoritățile civile ungare și cu particulariî indicațî la punctul 1. Intru cât numitele comande nu posed în deajuns limba maghiară, corespondența se póte face în *două limbî.* In acest din urmă cas cele două texte sunt a se pune negreșit pe două colóne (cel german la stânga, cel maghiar la drépta). Subscrierea comandantului se va pune între cele două texte la mijloc. La îndorsate, textul maghiar urméză după cel german, ér subscrierea la sfîrșit.

4) Comandele, autoritățile, trupele (afară de cele de sub punctul 2) și institutele aflătóre în afară de țerile corónei ungare, întru cât nu ar pute face înseșî traducerile. se adreséză pentru traducere către acela comandă de întregire, pe teritorul căreîa se află autoritatea ungară respectivă. Adresele maghiare trimise de particularî sunt a se distribui spre traducere în modul următor: a) Décă trimițĕtorul nu aparține ca activ contingentului armatei, la comanda de întregire, de a cărei competență se ține. b) Adresele altor particularî locuitorî în Ungaria, la comanda de întregire, pe teritoriul căreia respectivul îșî are funcțiunea sa séu domiciliul. c) Décă trimițĕtorul nu locuesce în Ungaria, orî din adresa lui scrisă unguresce nu reiese cu siguranță, la care anume comandă de întregire este a se trimite adresa sosită spre traducere, cele de pe teritorul corpului I, IX, X și XI la VI, cele de pe teritorul corpului III, VIII, XIV, la V și în sfîrșit cele de pe teritoriul corpului XIII la comandamentul corpului IV de armată. d) Corpul II și XV de armată, la carî se află trupe întregite din Ungaria, se vor îngriji de traducerî în sfera lor de competență. Adresele, după-ce au fost resolvite în limba germană, sunt a se trimite imediat la comandamentul respectiv pentru a se traduce. Acestea vor reține conceptul german, ca original și se vor îngriji ca autoritatea respectivă ungară séu particularul sĕ priméscă textul maghiar. Décă comandamentele etc. amintite în acest punct pot sĕ facă înseșî traducerea, exhibitele sunt a se face conform disposiției punctului 3 în două limbî.

5) De la importanța afacerii respective va depinde, décă traducerea cutărei adrese sĕ se facă în întregimea textului séu numai în extras.

6) Scriptele confidențiale și cu deosebire cele referitóre la mobilisare, nu e permis a le da spre traducere, decât ofițerilor.

7) La tóte exhibitele maghiare (afară de cele carî nu presintă nicî o importanță) impurul trebue concipiat și în limba de serviciu a armatei. Corectitatea textului maghiar o autentifică traducĕtorul conform textului original.

8) La orî ce adresă sosită în altă limbă, afară de cea maghiară, este a se rĕspunde în limba de serviciu a armatei.

9) Pentru cas de mobilisare voiŭ lua mĕsurî speciale la timpul sĕu.

ss) *Pitreich*, FZM.

Discursul d-lui Iosif Vulcan,

prin care a deschis adunarea gen. a Societății pentru fond de teatru român, în Brad.

— Fine. —

Un interesant fenomen ne ofere literatura nóstră. Sermana, este atât de mică și săracă, încât nu o putem numi decât: început de literatură.

E mică și săracă, dér sě nu ne mirăm de starea ei înapoiată, căci cine o sprijinesce? Aprópe nimenĭ. Ea se nasce și-șĭ tîrăsce dilele ca orfana părăsită. Ar vré sě-șĭ împlinéscă misiunea, dér nu póte n'are cu ce sě trăiéscă și móre de fóme.

Mai de mult, par-că publicul nostru sprijinia mai călduros literatura română. Când réposatul Gavra începù sě scótă la lumină „Teatrul" séu și „Cronica" lui Șincai, nu era preot de pe vremurĭ în a cărui casă modestă sě nu le fi aflat. Astădĭ trece drept raritate acela din clasa numită „inteligentă" care cumpěră câte-o carte românéscă.

Ceea-ce am dis în general despre literatură, se póte aplica în special la pressa nóstră. La alte națiunĭ, pressa este un ram industrial fórte rentabil; la noi un mijloc sě-țĭ istovescĭ viéța și sě-țĭ cheltuescĭ paralele. In ceea-ce mai diferim de lumea streină, este productul special al publicului românesc, care se numesce „abonat restanțier".

In starea acésta tristă, ce ne ofere indolența clasei nóstre inteligente, ne licăresce ca o lumină salvatóre deșteptarea poporului. Décă „inteligența" nu cumpěră cărțĭ românescĭ și nu sprijinesce diaristica, avem nespusa mângâere și plăcere sě vedem cu câtă bucurie poporul nostru sciutor de carte își dă bănișorii pentru productele pressei poporale, cum se rěspândesc prin tóte satele române — cu conducětorĭ harnicĭ — broșurele și organele de publicitate menite pentru popor.

Ceea-ce mai trebue sě accentuăm în favorul poporului nostru, este, afirmarea sa pe terenul teatral. Câtă vreme clasa nóstră mai ridicată numai icĭ-colo dă câte o representație teatrală, poporul în tóte părțile urcă scena și surprinde lumea cu talentul sěu. Raportul presentat în fie-care an de secretarul societății nóstre, arată, că representațiile teatrale date de popor se tot înmulțesc și că ele formézǎ marea majoritate a tuturor representațiilor de diletanțĭ.

Acéstă constatare, în fața decadenței ce ne isbesce din partea păturei mai culte, ne indică unde avem sě căutăm tăria nóstră în viitor. Poporul ne este mântuința. *Luĭ sě ne închinăm!*

Reîntorcêndu-ne la literatura nóstră și în special la literatura beletristică, putem sě afirmăm, că pricina pentru care ea nu póte lua un avênt, este *lipsa sprijinului femeiesc.*

La alte națiunĭ beletristica are cercul ei de aderență în deosebĭ la femei. La noi cercul acesta este cât se póte de îngust. In lipsa de crescere românéscă, cele mai multe dame române nu cetesc românesce. Și décă dau óreș-care sprijin ideilor nóstre culturale, sprijinul acesta se manifestă numai prin presentarea lor la balurile românescĭ.

Femeia română încă nu este la înălțimea misiunii sale culturale. Vorbă îndrăsnéță acésta în fața toasturilor obicĭnuite pentru preamărirea „femeiĭ române". Vorbă cutezată, dér întemeiată.

Privițĭ charta némului românesc și avețĭ sě vě convingețĭ.

Intrațĭ în salónele de din colo de Carpațĭ și vi-se va páre că sunteți în Franța. Damele conversézǎ și cetesc numai franțuzesce.

Dincóce de Carpațĭ, de-alungul graniței spre România, cultura damelor nóstre din pătura mai avântată este germană. Pretutindenĭ numai cărțĭ și reviste germane. Ele vorbesc și românesce, dér limba de intimitate a lor este cea germană.

Odată am avut o discuție fórte interesantă cu o damă din părțile acelea.

— Poftesce în biblioteca mea, — mĭ-a dis dênsa și ai sě vedĭ că critica d-tale e prea severă. Eu am și productele literare române mai de sémă.

Și dându-i brațul, intrarăm în biblioteca ei, un salonaș cochet, în mijlocul căruia se afla un etager cu cărțĭ legate luxos.

Dau o privire repede asupra raftului dinaintea mea. Și cetesc cu voce 'naltă:

— Schiller, Heine...

Dar dama mě întrerupe, arătând alte volume:

— Eminescu, Coșbuc...

Și se uită la mine cu un aer triumfător.

Eu luaiŭ în mână volumele sě le frundăresc. Schiller și mai cu sémă Heine se vedea că a fost mult cetit, căci se cunosceau urmele mânilor pe fie-care pagină. Eminescu și Coșbuc era curat curățel, par'că tocmai atuncea ar fi eșit de sub teasc.

Arătând aceste volume dómnei, îi disei:

— Curățenia acestor volume arată devotamentul înalt ce simțițĭ pentru literatura română.

Dómna a înroșit și n'a mai dis nicĭ un cuvênt...

Intocmai cum în părțile mărginașe, cultura damelor române este germană, astfel la cele mai din lăuntrul țěrii este ungurésca. Nicĭ acolo, nici aice, literatura nóstră nu se găsesce acasă. Este mic, fórte mic, numěrul acelora, pe a căror masă de cetit găsescĭ o carte séu o revistă românéscă. Mai cu sémă la fostele eleve ale școlelor civile de fete înființate în timpul din urmă.

Când femeia română inteligentă va avé o cultură mai românéscă, atuncĭ și beletristica nóstră va înflori.

*

Ochirea ce am făcut asupra stării nóstre culturale sě ne pună pe gândurĭ și sě căutăm cu toții mijlócele de îndreptare, ca astfel sě putem ridica neamul nostru la nivelul dorit.

Elementele cu carĭ putem sě facem urcușul acesta, avem destule. Sě deșteptăm curajul de inițiativă, sě închiegăm forțele de muncă, sě insuflăm convingerea datoriei, sě înarmăm pe toțĭ cu credința victoriei și succesul are sě fie strălucit.

Suntem un neam de ómenĭ nu prea mulțĭ, în mijlocul națiunilor marĭ. Dér numěrul mic sě nu ne descurajeze. In cursul stăruințelor nóstre sě ne inspire vecĭnic curaj profeticele cuvinte ale augustei regine-poete Carmen Sylva: „Nu trebue țěrmurĭ marĭ, trebue numai inimă mare!" Nu trebue ca o națiune sě fie mare, e destul să 'aibă numai ómenĭ cu inimă mare, pentru ca ea sě înfloréscă și sě fie fericită.

Omenĭ cu inimă mare îțĭ doresc ție, scumpul meu neam românesc!

*

Ce acéstă dorință deschid adunarea generală.

Rěsboiul ruso-japones.

Japonesii contra Liaoyangului.

Scirile telegrafice sosite în urmă aduc amĕnunte despre luptele, ce se dau de câte-va dile pe câmpul de rěsboiŭ din Manciuria. Din aceste scirĭ reiese, că *Rușii din nou și-au părăsit posițiunile și s'au retras la Liaoyang.* Generalul *Oku* a ocupat *Anșancian*, pe care Rușii l'au evacuat după lupte crâncene de două dile. La centru operézǎ generalul *Nodzu*, care înaintézǎ spre *Tunșinpu.* La rěsărit *Kuroki* a avut o ciocnire înverșunată cu Rușii la *Anping*, și i-a succes a ocupa două posițiunĭ ale Rușilor. După scirile mai nouě Kuroki nu s'a oprit la Anping, ci a înaintat mai departe, ba se svonesce, că i-ar fi succes a împresura aripa estremă a Rușilor. *Kuropatkin* s'a oprit la *Liaoyang* unde aștéptă sě dea piept, într'o luptă decisivă, cu Japonesii. Etă de alt-fel scirile de carĭ făcurăm amintire:

Generalul rus *Saharow* a trimis statului major rusesc următorul raport cu data de 27 August:

— La 26 August avangardele și trupele nóstre înaintate de la frontul de sud, s'au retras cu încetul în posițiunea fortificată de la Anșantșan. Un schimb de foc a avut loc pe frontul armatei nóstre. Artileria japonesă a bombardat posițiunile nóstre pe diferitele secțiunĭ. Tunurile nóstre au fost îndreptate contra colinelor inimice, mai în vedere, și contra retrașamentelor lor. Tirul artileriei nóstre a silit pe Japonesĭ sě-șĭ mute bivuacul de la Famyana la Baissiazai. La órele 6 séra focul a încetat pretutindenĭ. Cea mai crâncenă încăerare a avut loc pe flancul nostru stâng și pe frontul de la sud. Pierderile totale ale trupelor de pe frontul de la sud se ridică la *200 ómenĭ*. In timpul nopții *tóte avangardele nóstre s'au retras în posițiunea principală.* Japonesii, în număr de 2 divisiunĭ, au luat ofensiva contra frontului nostru de la sud. Trupele nóstre *au respins* în direcțiunea de la sud-ost tóte atacurile Japonesilor. Trupele de la flancul drept, luând spre séră ofensiva, *au respins* pe Japonesĭ spre Tusiupu și Tasiutum. Pierderile nóstre de pe frontul de la sud-ost se ridică la aprópe *400 ómenĭ*. Infanteria nóstră de la flancul drept a respins cu energie, sub protecția artileriei, atacul de nópte al unor forțe inimice numericesce superióre. *Pe tóte posițiunile unde s'au dat lupte, încăerarea a mers până la lupta cu baioneta.* Regimentul „Tombow" a apěrat la flancul stâng de la Tșiu posițiunea înaintată, de la óra 1 din nóptea până la óra 4 d. a., respingênd cu baioneta tóte atacurile inimicului. Comandantul regimentului, colonelul *Klambovszky* a fost rănit. In fine mișcarea de încunjurare a flancului stâng a posițiunei de la Tșiu din partea inimicului și focul bateriilor japonese de pe înălțimile de la Khaution, au silit regimentul „Tambow" sě se retragă în bună ordine, părăsind 6 tunurĭ prealabil nimicite — *Japonesii au atacat cu mult fanatism. Pierderile lor trebue sě fie fórte marĭ.* Un ofițer japones, rănit și făcut prisonier, scăpând de sub supraveghiere, după-ce a fost pansat *și-a sdrobit capul de nisce pietri.* Trupele nóstre *au luat de la Japonesĭ un număr considerabil de arme și alte obiecte de echipament.* Pierderile nóstre în luptele pe acest front nu sunt încă stabilite, dér ele *trec peste 1500 ucișĭ și rănițĭ.* Cu tóte că lupta a fost lungă și înverșunată și cu tótă oboséla, spiritul trupelor a rěmas bun. In mijlocul întunerecului nopții și sub o plóie torențială, care transformase terenul într'o mocirlă, trupele au esecutat mișcările necesare în deplină ordine și cu musica în frunte. In diua de 27 August trupele nóstre s'au retras succesiv pe nouěle posițiunĭ.

— *Oficial.* O relație primită la statul major general al armatei rusescĭ anunță, că *Japonesii au continuat în diua de 28 August ofensiva lor contra frontului armatei rusescĭ dintre Antșantșan și Liudiasan.* In luptele de ariergardă au fost ucișĭ generalul major *Rutkowski* și locotenentul colonel *Raaben.* Nu s'a putut stabili cifra celor scoșĭ din luptă. Aprópe *400 rănițĭ* au fost pausațĭ în posturile sanitare. *Pierderile Japonesilor sunt considerabile.*

După o altă telegramă, în luptele recente date în jurul Liaoyangului, al doilea corp de armată rusesc, mai ales divisiunea Herschelmann, *a suferit marĭ pierderĭ* cu deosebire, în ofițerĭ. *Japonesii au pierdut în dilele de 24 și 25 August mai mult de 2000 ómenĭ.*

— Agentia „Reuter" primesce din *Liaoyang* scirea, că armata rusésca stă gata de luptă în fața Liaoyangului. Aicĭ i-a sosit, în ordine, întrégǎ artileria. Armata japonesă înaintézǎ cu mare dispreț de mórte și nu cruță nicĭ o jertfă. Ast-fel în lupta de la Sisolince (28 Aug.), *un batalion japones și-a pierdut toțĭ ofițerii.* Mai ales artileria rusésca a decimat cumplit rêndurile japonese.

— Depeșĭ particulare primite la Berlin relevă *situațiunea extrem de gravă a generalului Kuropatkin.* Japonesii ar fi încunjurat flancul sěu extrem de la sud și ar domina drumul spre Mukden. Se mai svonesce, că *Kuroki* ar fi distrus podul drumului de fier dintre Liaoyang și Mukden. Scirile aceste nu sunt confirmate încă.

— O altă depeșă interesantă primesce Agentia „Reuter" din *Tokio.* Se anunță acestei agentiĭ, că *în nóptea de 29 August s'a început lupta cea mare la Liaoyang între Rușĭ și Japonesĭ.* Lupta s'a întrodus printr'o teribilă canonadă la órele 5 diminéța. In preséră Japonesii au încercat sě cuceréscă o posițiune fortificată a Rușilor. Incercarea însě *n'a reușit*, deóre-ce *Rușii i-au respins și i-au împrăsciat.*

Situația la Port-Arthur.

Despre situația la Port-Arthur sosesc scirĭ fórte nesigure. Pe când o scire din *Tokio* vestise alaltă-erĭ, că Japonesii n'au putut sě ocupe fortul *Ilșan*, situat spre nord, pe atuncĭ o scire privată, ce a sosit tot din Tokio la Berlin spune, că Japonesii ar fi cucerit în diua de 26 Aug. acest fort, de unde bombardézǎ cu mare violență forturile interne.

Generalul *Fock* telegrafiézǎ la Petersburg, că Port-Arthurul nu se dă. Garnisóna are provisiunĭ suficiente.

Un ordin al Țarului cu data de 30 August spune, că tuturor gradelor militare aflătóre în Port-Arthur li-se socotesce, începênd cu 1 Maiŭ a. c. până la finea asediului, o lună drept un an de serviciu. Comandantul Port-Arthurului, generalul *Stössel*, a fost decorat pentru ținuta sa vitejéscă, cu crucea Sf. George.

*

Din *Novokerkavsk* se depeșézǎ, că Țarul a sosit în acest oraș, luând revista asupra celor *4 divisiunĭ din armata Cazacilor de Don*, carĭ plécă spre Extremul-Orient. Țarul a dorit trupelor noroc și le-a binecuvêntat.

Din *Vladivostok* se telegrafiézǎ, că repararea încrucișětórelor „Rossija" și „Gromoboj" înaintézǎ repede. Admiralul *Alexejew* și generalul *Linicvicĭ* se află acolo. Dilnic sosesc la Mukden transpórte nouě de trupe.

SCIRILE DILEI.

— 18 (31) August.

De la adunarea societății pentru fond de teatru român. Cu posta de după amiadĭ am primit continuarea raportului despre decursul adunăriĭ Societățiĭ pentru fond de teatru român în Brad. Il vom publica în numěrul nostru de mâne. Relevăm însě următórele din cele ce ne scire raportorul nostru. — In ședința a doua de Lunĭ s'a verificat maĭ întâiŭ protocolul ședinței prime, s'a cetit raportul comisiunei censurătóre asupra raportului cassarului și a averiĭ societățiĭ, care s'a luat spre scire. S'a primit de asemenea raportul general al comitetului. Urmând alegerea comitetului pe un nou period de 3 anĭ, la propunerea d-lui protopop Damian, comitetul s'a compus astfel: președinte I. *Vulcan*, vicepreședinte V *Onițiu*, secretar Dr. I. *Blaga*, cassar Dr. N. *Vecerdea.* Membriĭ: Dr. *Dobrin*, V. *Goldiș*, G. *Dima.* Fostul cassar, d-l Nicolae *Petra-Petrescu* și-a dat dimisia din funcțiunea de cassar. Comisiunea însărcinată cu înscrierea de membriĭ noi a raportat, că s'au înscris: membriĭ fundatorĭ 12 (cu 2400 cor.), membriĭ pe viéță 18 (cu 1800 cor.) membrii ordinari 44 (cu 460 cor.), membri ajutătorĭ 102 (cu 211 cor. 60 banĭ.) Cu totul s'a incassat *4851 coróne* și *60 banĭ.* După adunare s'a făcut escursiune de câțĭ-va membriĭ la mormêntul lui Iancu din Țebea. Séra petrecere.

O rară serbare familiară. Suntem informațĭ, că în familia Pușcariu se pregătesce pentru Dumineca viitóre 22 Aug. (4 Septemvrie n.) o frumósă serbare familiară. Seniorul *Ioan cav. de Pușcariu*, septemvir, membru al Academiei Române etc. împlinind 80 de anĭ, frații, fiĭ și nepoțiĭ sěi nepoțĭ s'au întrunit la Bran, ca sě-i ureze anĭ mulțĭ fericițĭ.

Demonstrație slovăcéscă contra unei representații maghiare. Foile din Budapesta aduc scirea, că o trupă maghiară, care a vrut să dea o representație în comuna Turan (Turoț), a fost primită de populația slovacă de acolo cu pietri. Representația nu s'a putut ține. Firesce și aici sunt de vină, după numitele foi, tot „agitatorii“ naționaliști.

Fișpanî evrei. Diarul confesional evreiesc „Egyenlöség“ din Budapesta anunță cu bucurie, că în scurt timp se vor numi doi fișpanî evrei. „Până acuma — dice numitul diar — n'am avut generalî și fișpanî evrei. Constatăm cu bucurie, că anul acesta avem mai mulțî generalî de confesiunea nóstră și în curênd vom avé și fișpanî. După o scire, ce sosesce din isvor sigur din Dobrițin, ministrul-președinte Tisza va înlătura acéstă nedreptate vătămătóre pentru Evrei. Candidații pentru rangul de fișpan sunt: *Rosenberg* Gyula și *Gajari* Ödön. Ce e drept, Gajári nu este jidov, cacî încă tatăl sěu s'a convertit. Noi însě ne mulțumim de-ocamdată și cu unul, fie că va fi numit ca un fel de demonstrație contra lui Banffy, ai căruî aderențî evrei se înmulțesc din di în di, fie că Tisza o va face acésta ca un act de liberalism, pe care cu drept cuvênt îl așteptăm de la dênsul“. — Fericită țeră!

Bisericile din Bucuresci. Numěrul bisericilor din Bucuresci este: 310 bisericî ortodoxe române, 2 catolice, 2 protestante, 1 bulgăréscă, 1 grecéscă, 2 sinagogî rit german, 2 sinagogî rit spaniol și un numěr mare de havre jidovescî.

Cununii. D-l Victor *Lazar* și-a serbat cununia cu d-șóra Ana *Florea* la 15 August a. c. în Constanța. —

D-l Emil *Mureșanu* abs. în teologie își va serba cununia cu d-șóra Victoria *Barbul* la 4 Septemvrie st. n. în Bârseulmare (Solnoc-Dob.)

Nostimadă. Scirea despre proiectata universitate din Alba-Iulia s'a reprodus în unele foi din România spunêndu-se, că acea universitate ce este pe cale a se înființa ar fi o universitate *română* catolică (desfigurat din romano-catolic), ér „Buk. Tagbl.“ reproduce numita scire sub marca: *„Eine rumänische Universität in Siebenbürgen“*

Din Frankfurt Leo Borovitz scrie jeluindu-se diarului *Az Ujság*, că acolo se află un hotel, în care nu primesc pasagerî evrei. Hotelul acesta are reclame bătătóre la ochî afișate prin vagónele trenului cu urmatórea inscripție: „Hotel Kölner Hof— Frankfurt- am Main — Gänzlich Iudenrein“.

Un dar marinimos. D-na Ecaterina Șerban Cantacuzino, proprietara moșiei Miclăușenî (județul Roman) a dăruit țeranilor aparținětorî acestei moșii un vagon și jumětate de porumb și nutreț gratuit pentru vitele lor în tot decursul iernii.

Șése óre în apă. Matrozul Fr. Spraich a cădut în somn de pe bordul vaporului „Lederer Sándor“ care își făcea cursa de la Messina la Malta. Strigătele lui desperate n'au fost audite și matrozul a petrecut în apă timp de 6 óre înotând, până a dat peste el un vapor italian, care l'a luat pe bord.

Marî inundărî în județul Covurlui Din causa ploilor marî cădute în dilele de Sâmbătă și Duminecă județul Covurlui din România, cel mai greu lovit de seceta din vara acésta, a suferit pagube însemnate. Apa enormă, ce curgea ca un rîu prin sate și peste câmpurî, a distrus totul ce-i stătea în cale, intrând chiar în multe locurî prin ferestri în casele țěranilor. Podurî solide au fost rupte de curentul apei și numeróse vite s'au înecat. Arborii și stîlpiî telegrafului au fost desrădăcinațî și aruncațî la distanțe marî. Coșare și hambare cu producte și nutrețurî au fost luate de curentul apei. Marî stricăciunî a suferit și linia ferată Galațî—Berescî, ér comunicațiunea telefonică și telegrafică a fost întreruptă. Intre comunele mai greu încercate sunt: Pechea Cuca, Ferdinand, Drăgușenî, Cernî, Băbenî, Slobozia și Bujor. Ministrul de interne a trimis îndată o sumă mare de banî în ajutorul nenorociților. După ultimele scirî sosite, apele s'au retras în mare parte.

Diare și reviste studențescî. In luna Octomvrie a. c. va apare în Bucurescî sub titlul *„Tribuna universitară“* o revistă studențéscă, care va fi redigiată de un comitet de studențî și studente sub conducerea d-lui C. G. Popescu. — O altă grupă de studențî va scóte cu diua de 18 Sept. v. a. c. o fóie săptěmânală sub titlul *„Gazeta studenților“*, care se va ocupa esclusiv numai cu afacerile, carî privesc studențimea.

Foc în institutul Sacré-Coeur din Iașî. Foile din România înregistréză scirea, că Sâmbătă s'a iscat un incendiu la o clădire a institutului Sacré-Coeur din Iașî. Dându-se alarmă, pompierii au alergat la fața locului, dér au găsit porțile institutului închise. Au venit și autoritățile și procurorul, dér tóte somațiunile acestuia au fost zădarnice, superióra institutului refusând sě deschidă pórta. Diarele din România consideră procederea superiórei institutului drept un act de nesupunere față de legile țěriî, și cer pedepsirea ei.

Musica orășenéscă va cânta mâne, Joi, la órele 9 diminéța pe promenada de sub Têmpa.

In afacerea moșiei „Sudiții“.

(Fine.)

C) *Regia proprie 1904.*

Cu privire la acest an agricol observăm, că el se va încheia numai la 29 Faur 1905

Următórele date le cităm din Raportul oficios Nr. 81 din 9 August 1904. trimis bisericii de administratorul moșiei „Sudiții“ Ioan Munteanu:

„1) 2306²/₅ Hect. grâu Cal. I aprox. à L. 12·60 face L. 29060·65
2) 396⁴/₅ Hect. dto Cal. II aprox. à L. 11·20 „ „ 4444·15
3) 165 Hect. dto Cal. III aprox. à L. 9·10 „ „ 1501·50
4) 18 Hect. dto cu pămênt aprox. à L. 8·60 „ „ 154·80
5) 81 Hect. orz aprox. à L. 5·— „ „ 405·—
6) 31 Hect. orzóică aprox. à L. 5·60 „ „ 173·60
7) 119 Hect. ověs aprox. à L. 5·— „ „ 595·—
8) 41³/₅ Hect. mazăre aprox. à L. 10·— „ „ 416·—
9) 90⁴¹/₂/₅ zoană acésta ne trebue nouě „ „ —.—

Pe recolta 1904 s'ar lua în total L. 36750·70

10 Porumbul este fórte greu de constatat cam ce s'ar puté prinde, din cele constatate am puté obține cam *1 sac de porumb la pogon*, ceea-ce ar face 100 sacî plus de la cel în dijmă încă 100 sacî, în total 200 sacî. L. 1600·—

în total general Lei 38350·70

Din aceste date resultă, că în anul 1904 s'au recoltat:

1) 412 chile grâu de trei calitățî, carî se evaluéză de însușî administratorul în total cu suma de L. 35161·10
2) 39 chile orz, orzóică, ověs și mazăre, carî se evaluéză tot de administrator cu suma de „ 1589.60
3) 200 de sacî de porumb, carî se evaluéză tot de administratorul, cu suma de „ 1600.—

Acésta constitue *suma venitelor pe 1904**), în total **Lei 38350.70**

Față cu aceste venite *minimul cheltuielilor pe a. 1904* se presentă precum urméză:

1) Alimente L. 3000·—
2) Cheltuelî generale, în carî se cuprinde și fonciera cu Lei 6145 40, fac „ 19600·—
3) Lefurî „ 9300·—

fac Lei 31900·—

la ceea-ce este a sě adauga și arênda netă pe anul 1904 în sumă de „ 46000·—

în total **Lei 77900·—**

Recapitulând gestiunea anului 1904, se constată cheltuielî Lei 77900·— venite „ 38350·70

Se balanséză întrega gestiune pe 1904 **cu o pierdere de Lei 39549·30.**

Reasumând gestiunea pe 2 anî.
Profit în anul 1903 Lei 11332·80
Perdere „ „ 1904 „ 39549 30

Resultă—după 2 anî de regie proprie **o perdere de Lei 28216·50**

Conclusiunî.

1) Este prin urmare constatat faptul, că biserica nóstră în anii 1903 și 1904 a făcut triste esperiențe cu regia proprie și că venitul acesteia este deprimător și problematic, pentru-că după datele amintite până aicî în acești doi anî s'a ales cu o pagubă de Lei 28216·50.

2) Décă biserica ar fi administrat și mai departe moșia „Sudiții“ în regie proprie, ar fi avut cheltuelî continue și ar fi orbecat din pericol în pericol, ba — feréscă Dumnedeu — *de ar fi urmat câți-va anî nenorociți, Biserica ar fi putut sě sărăcéscă.*

3) Prin faptul, că moșia „Sudiții“ s'a dat în arêndă cu Lei 56200 anual, biserica nóstră a *scăpat de primejdia sěrăciei,* și *fără sě aibă cheltuielî și risic* **și-a asigurat pentru fie-care an** un venit sigur de Lei 56200·— *în doi anî prin urmare Lei 112400·—*

4) Lăsăm sě judece orî și ce om cuminte și nepărtinitor asupra întrebării:

Cine a mântuit biserica din primejdia sěrăciei: Comitetul vechiŭ, care cu regia proprie a făcut în 2 anî bisericei *o pagubă* de Lei 28216·50, — séu Comitetul nou, care prin arêndarea moșiei cu un succes atât de strălucit *a asigurat bisericei fără risic și cheltuielî în doi anî un venit sigur de* **Lei 112400?!**

Brașov, în 13 August 1904.

Comitetul parochial al bisericei române ort. rěs. de la Sf. Nicolae în Brașov.

Dr. Vasilie Saftu,
președinte.

Ioan Prișcu, secretar. *Ioan Murăroiŭ,* contabil.

*

După ce am publicat estrasul de mai sus, pentru care aducem mulțumirile nóstre Comitetului parochial, rěmâne sě cercetăm puțin mai deaprópe și conglomeratul de cifre, cu care ex-contabilul Vlaicu a alarmat lumea prin douě foi românescî. Trebue cu atât mai vêrtos sě-l cercetăm obiectiv, asemănându-l cu estrasul oficios de mai sus, cu cât voim s'ajungem astfel a sci, cum și întrucât a greșit diarul nostru înaintea bisericei și a națiunii, ba chiar înaintea consciinței sale publicistice, fiindcă nu s'a grăbit prea tare a publica acel mixtum compositum de cifre suspecte și imposibile.

*) Venitul ierbăritului din causa secetei, care a băntuit și băntuie în acest an, se consideră ca nerealisabil.

Anuare.

VIII.

Ni s'au mai trimis la redacție:

„Raportul VII. al școlelor capitale ort. or. române de băieți și fetițe din Lugoșiŭ pe anul școlastic 1903/1904. Elaborat din însărcinarea corpului învěțătoresc, de George Joandrea, învěțător. 73 paginî. Tipografia Traunfellner.

Pe 32 pagini publică o prea interesantă conferență ținută de d-l Joandrea la adunarea despărțěmêntului învěțătoresc din tractul protopresbiteral gr. or. al Lugoșului la 8 (21) Martie 1904 în comuna Silha. Conferența pórtă titlul: „Cum și din ce au învěțat înaintașii noștri carte“.—Merită sě fie cetită.

Tot de d-l Joandrea se publică un discurs comemorativ în amintirea luî Fr. *Deak* (cu portretul). D-l Joandrea relevéză și părerea luî Bariţiu, care susține, că Deak e de origine română dintr'o familie macedonénă cu numele Pescariu.

Urméză datele școlare despre internatul de fete.

Numěrul elevilor și elevelor a fost 315, afară de 3, toțî Românî. Din aceștia au stăruit până la finea anului 286.

Corpul didactic a fost compus din 9. persóne.

IX

„Anuarul IV al școlei primare și de repetițiune economică română greco-orientală și al școlei învěțăceilor industrială comunală din Sělișțe pe anul școlar 1903. 1904, publicat de Dumitru Lăpědat, director. 42 pagini tipografia archidiecesană Sibiiu.

Are următorul sumar:

1) Sfințirea noului edificiu școlar 2) Donatori și donațiuni. 3) Material ales din planul de învěțămênt. 4) Pentru pomenirea învěțătorului D. A. Mosora 5) Date școlare despre școla de tóte dilele, despre cea de repetițiune economică, despre asi- și școla învățăceilor industriali.

Numěrul total al elevilor și elevelor a fost: 830.

*

La anuarul școlelor din Blașiŭ am resumat numai datele referitóre la gimnasiu. Lăsăm sě urmeze acum pe scurt și cele referitóre la institutul pedagogic, școla de aplicație etc.

Institutul pedagogic a avut ca director pe d-l G. Munteanu, ér corpul didactic a fost compus din 9 persóne. In cele trei cursuri au fost 114 elevî. Școla de aplicație a avut 4 clase cu 33 elevi.

Școla gr. cat. de fete a avut ca director pe d-l S. Nestor, ér corpul didactic a fost compus cu totul din 14 persóne. Școla a fost împărțită *a)* în școlă primară *b)* școlă superióră și *c)* școlă civilă. Numěrul elevelor a fost: 83, dintre carî 68 române, 2 maghiare, 7 germane și 5 israelite. Școla a avut și un internat. Director estern Rvs. Canonic Dr. Smigelschi.

Anuarul mai raportéză despre școla pentru învěțăcei de meserii și negustorie, care a avut 27 școlarî. Directorul școlei d-l S. Nestor. In sfîrșit despre asilul gr. cat. de copii, a căruî conducătóre a fost d-ra Melania Brînduşan. In asil au fost înscriși 27 copii.

ULTIME SCIRI.

Șiria, 31 August. Reuniunea învětătorilor românî arădanî întrunită aicî, a luat hotărîrea ca prin consistorul din Arad sě facă o remonstrație contra proiectului lui Berzeviczy.

Roma, 30 August. Luptele de Mercurî, Joî și Vinerî în regiunea Liaoyangului au fost estrem de înverșunate. Rușii au pierdut până la 5000 de ómenî. Retragerea lui Kuropatkin e considerată ca un preambul al unei ciocnirî estraordinare.

Londra, 30 August. Scirile despre succesele Japonesilor la Port-Arthur sunt esagerate. „Daily Telegraph“ primesce scirea, că marele asalt al Japonesilor din sěptěmâna trecută a avut fiasco. Japonesii n'au putut sě cucerescă decât douě micî forturî esterne despre nord-ost. Ei au fost siliți sě părăsescă forturile 10 și 11. N'a succes nicî atacul de la Pahsihnany, care i-a costat pe Japonesî jertfe enorme.

Paris, 30 August. La Liaoyang sunt în ajun lupte marî cum nu s'a mai pomenit în istoria rěsbóielor. Ele vor decide asupra sorții Manciuriei.

Liaoyang, 31 August. Lupta decisivă s'a început prin o canonadă violentă. Indârjirea e mare în ambele părțî. Atacul Japonesilor spre ost de Liaoyang a fost respins. Artileria rusescă strîmtoréză strașnic colónele japonese.

Diverse.

Problema urechei. Cânele, pisica, calul, boul, óia și alte atâtea mamifere, au urechea mobilă, pe care o mișcă după voie, ceea-ce le este de un mare folos. Urechia nóstră, în ceea-ce ne privesce pe noi, este imobilă. Ea este cu tóte acestea compusă din șépte muschî distincțî, pe carî nu-i scim sě-i întrebuințăm și sunt rarî indivițî, carî pot sě o mișce cât de puțin; din acest fapt ei nu trag nicî un folos real. Se pare, că omul a pierdut — neservindu-se — facultatea atât de trebuinciósă la mulțî din frații sěi inferiorî. Acéstă conclusie, cu tóte acestea, póte fi contestată după cum susține medicul american D. W. Smith.

In adevěr nemișcând urechile am pierdut facultatea de a localisa exact sursa sunetului. Imaginea mintală a sunetului rěmâne pentru noi prea vagă, în ceea-ce privesce întinderea. Urechia pentru noi nu este un simț de spațiu, ci prin imobilitatea sa a devenit un organ mult mai important: un simț de timp. Ea ne permite, fiind imobilă, de a aprecia vibrațiunea și perindarea sunetelor, și astfel urechea nóstră mai puțin perfecționată ca la animale, este una din condițiunile ce au favorisat desvoltarea vorbirei și a musicei.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**
Redactor responsabil **Traian H. Pop.**

Dela „Tipografia A. Mureşianu“ din Braşov, se pot procura următórele cărţi:

(La cărţile aici înşirate este a se mai adauge pe lângă portul postal arĕtat, încă 25 banĭ pentru recomandaţie.)

Versurĭ de dor, adunate din poeţii românĭ de *A.* Preţul 50 banĭ (+ 5 b. porto.)

Doi prinşĭ în cursă, comediă într'un act de A. Kellner localisată de I. Em. *Bobancu.* Preţul 24 banĭ (+ 3 b. porto).

Ţiganii, schiţă istorică, de *I. P. Reteganul.* Preţul 1 cor. (+10 banĭ porto.

Cartea Ilustrată pentru copii şi copile de George *Simu.* Acéstă broşură conţine poesii istorióre şi morale spre escitarea gustului de cetit la copii. Preţul 50 banĭ + 56 b. porto.)

Escursiunĭ pe munţii Ţerei Bârsei şi ai Făgăraşului din punctul „La om“ de pe „Bucecĭ“ până dincolo de „Negoiul“. Descoperirĭ, întregite cu schiţe istorice despre Castelele şi ţéra Făgaraşului de I. Turcu, protonotar pensionat al comitetului Făgăraş. Preţul 2 lei plus 10 b. porto.

Dr. Iosif Frapporti prelucrată de Ioan Papiu. Preţul 60 banĭ plus 10 banĭ porto.

Dinu Milian roman. Nenuica sfânt, de Const. Mille. Preţul 2 cor. plus 10 banĭ porto.

Feciorul Popei. Facerea Joiţei. O dragoste a veacului. Rochia Catiţei. Amedeo Madini. Din viaţa tristă După natură. Bacalaureatul, de Const. Mille. Preţul 2 cor. plus 10 b. porto.

Prosă şi versurĭ, fabule de Gr. M. Alexandrescu preţul 30 b. plus 5 b. porto.

— A apărut tomul I. din *„Novele“* de Vasilie Ranta *Buticescu.* Broşura are 286 paginĭ şi conţine istoriόre frumóse scrise într'un limbagiu plăcut. Preţul ei e 1 cor. 60 banĭ plus 20 banĭ porto.

„Pe pragul mormêntului,“ de preotul *G. Simu*, conţine versurĭ funebrale pentru popor şi pentru inteligenţĭ. Pr. 50 banĭ (+ 6 b. porto).

Proba de foc, comedie într'un act după A. Cotzebue, localisată de Irina Sonea n. Bogdan 30 b. plus 10 b. porto.

Istoria lui Stan Păţitul. Partea a II-a. **Femeia** în versurĭ pentru popor de I. Tom. Totan învĕţător, preţ. 20 b. plus 3 b. prt.

Poesii, de Bolintineanu. Bătăliile Românilor, II. Preţul 1 cor. (plus 10 b. porto.)

Juvenilia, prosă şi versurĭ, de Sextil Puscariu. Preţul cor. 1.60, pl. 20 b. porto.

Opiniunea publică, conferenţa ţinută în Atheneul român de C. Dissescu la 27 Februarie 1885. preţul 50 b. plus porto 5 bani.

Imbunătăţirea stărei sătenilor de Gr. G. Pencescu, preţul 50 b. + 5 b. porto.

Nu mĕ uita! Colecţiune de versurĭ pentru ocasiunĭ funebralĭ. Aranjată pri N. F. *Negruţiu.* Edit. IV. Preţul 50 banĭ (+ 5 b. p.)

Pribeag, ediţia 1-ă de Ioan Iosif S e opul Preţ. cor. 1. 50 b. pl. 10 b. porto.

Poesii de Al. A. Macedonski. Preţ. 3 cor. pl. 20 b. porto.

Scriitorĭ, cetitorĭ şi criticĭ de N. Rădulescu-Niger 50 b. plus 5 b. porto.

Lira Sionului séu cântarea sĕrbătorilor de Aron Boca Velchereanu 50 b. plus 10 b. porto.

Bocete adecă **Cântărĭ la morţĭ**, adunate de *I. Pop-Reteganul.* Preţul 80 banĭ. (+ 10 b. p.)

Cu vêrful penei, scrieri satirico-humoristice de Antoniu Pop 1 Cor. plus 10 b. porto.

Poesii de Vasile Ranta Buticescu. Ediţiunea „Amicului Familliei“. Preţul 1 cor. 20 b. plus 10 b. porto.

Umbre şi luminĭ poesii de Em. *Părăianu*, cor. 2·50 (porto 20 b.)

Asupra situaţiunei, articoli şi foişóre de Iónu A. Lăpedat. Preţ. 40 b. pl. 10 b. porto)

Istoria legii noue scrisă de Dr. Victor Szmigelski. Tomul II: Isus ca preot. Cu aprobarea Prea-veneratului Ordinariat metropolitan gr. cat. de Alba-Iulia şi Făgăraş. Pretul 3 cor. 40 b. plus 20 b. porto.

Influinţa francesă în România de Al. Xenopol profesor la universitatea din Iaşĭ Cu 50 b. + 5 b. porto.

„O rosă veştejită“ cu text nemţesc după Heine şi românesc de Matilda Cugler-Poni pentru voce şi pian. Preţul 1 corónă. plus 5 banĭ porto.

„O séră la stînă“ idilă pentru piano. Preţul 1 corónă plus 5 banĭ porto.

„Balada“ pentru violină cu acompaniare de pian, Preţul 1 cor. 25 fil. plus 5 banĭ porto.

Scrierĭ scolare.

Recompensele şi pedepsele în şcóla poporală, studiu pedagogic de *d. Dariu*, cu un adaus, 64 pag. format mare. preţul 60 bani, sĕ póte procura dela Tipografia A. Mureşianu, precum şi dela autor şi din librariĭ.

Cântul în şcóla poporală de *Iuliu Pop*, învĕţător în Năsĕud. Teoriă, praxă şi cântărĭ. Este o scriere întocmită pentru cei ce propun cântările. Preţul 60 b. (cu posta 66 b.)

Manual catechetic pentru primii anĭ şcolasticĭ, ca îndreptar pentru catecheţĭ, învĕţătorĭ şi părinţĭ, prelucrat de *Basiliu Raţiu*, profesor la seminariul din Blaşiu. Preţul 80 b. (cu posta 90 b.)

Gramatica limbei române, pentru şcólele inferióre, prelucrată după sistemul fonetismului modern, de *Ioan Papiu.* Partea I. Etimologia. *Ediţiunea II.* Preţul 50 banĭ.

Indreptar teoretic şi practic pentru **invĕţămêntul intuitiv** în folosul elevilor preparandialĭ, a învĕţătorilor şi a altor ómenĭ pe şcólă de V. Gr. *Borgovan* prof. de pedadogie. Ediţiunea III. Preţul 2 cor. 40 banĭ (+ 10 b. p.)

Oral general pentru şcóla română cu 6 clase şi cu un singur învĕţător de Georgiu Magyar. Preţul 80 b. (+ 10 b. p.

Scriptologia, séu modul de a învĕţa cetitul scriind. Indreptariu pentru învĕţătorĭ la tractarea Abecedarului de Basiliu Petri prof. preparandial pens. Preţul cor. 2. + 10 b. p.)

Cursul la bursa din Viena.

Din 30 August n. 1904.

Renta ung. de aur 4%	118.80
Renta de corόne ung. 4%	97.10
Impr. căil. fer. ung. în aur 3½%	88.95
Impr. căil. fer. ung. în argint 4%	97.25
Bonurĭ rurale croate-slavone	98.50
Impr. ung. cu premii	206.50
Losurĭ pentru reg. Tisei şi Seghedin	161.50
Renta de hârtie austr.	99.20
Renta de argint austr.	99.20
Renta de aur austr.	119.05
Renta de corόne austr. 4%	99.30
Bonurĭ rurale ungare 3½%	91.15
Losurĭ din 1860.	152 60
Acţii de-ale Băncei austro-ungară	16.15
Acţii de-ale Băncei ung. de credit	759.25
Acţii de-ale Băncei austr. de credit	648.50
Napoleondorĭ	19.02½
Mărcĭ imperiale germane	117.17½
London vista	239 62
Paris vista	94.90
Note italiene	94.95

Cursul pieţei Braşov.

Din 30 August n. 1904.

	Cump.	Vênd.
Bancnote rom.	18.94	19.01
Argint român.	18.84	18.96
Napoleond'orĭ.	19.03	19.12
Galbenĭ	11.20	11.30
Ruble Rusescĭ	2.52	2.54
Mărcĭ germane	117.20	117.40
Lire turcescĭ	21.50	21.60
Scris. fonc. Albina 5%	101.—	102.—

A V I S.

Prenumeraţiile la **„Gazeta Transilvaniei“** se pot face şi reînoi orĭ şi când la 1-ma şi 15 a fie-cărei lunĭ.

Domnii abonenţĭ sĕ binevoiască a arăta în deosebĭ, când voiesc ca, espedarea sĕ li-se facă după stilul nou.

Domnii, ce se abonéză din nou sĕ binevoiască a scrie adresa lămurit şi sĕ arete şi posta ultimă.

Administrat. „Gaz. Trans.“

„Gazeta Transilvaniei“ cu numĕrul à **10 fil.** se vinde la zaraful **Dumitru Pop** şi la **Eremias Nepoţii.**

Tipografia A. Mureşianu, Braşov,